

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 248

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο
2. Υπουργείο Εξωτερικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 5885/22.4.2020 Ερώτηση με θέμα:
«Αρχαία ελληνικά θραύσματα αγαλμάτων σε δημοπρασία στο διαδίκτυο»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 5885/22.4.2020 Ερώτησης του Βουλευτή, κ. Κυριάκου Βελόπουλου, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα αναφερόμενα στην Ερώτηση θραύσματα πωλήθηκαν στο ποσό των 120 \$ από τον διαδικτυακό ιστότοπο Ancient Resource Auctions σε δημοπρασία που έλαβε χώρα στις 25.4.2020 (https://www.liveauctioneers.com/item/83289907_4-greek-marblefragments-withcollection-notes).

Σύμφωνα με την έρευνα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών και της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι σχετικά με την προέλευση των τεσσάρων μαρμάρινων θραυσμάτων:

1. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που αντλούνται από την απεικόνιση των τεσσάρων θραυσμάτων σε κοινή φωτογραφική λήψη, τον χαρακτηρισμό τριών εξ αυτών σε επικολλημένες ετικέτες από τον ιδιώτη κάτοχο και τη γενική περιγραφή, που συνοδεύει την ανάρτηση στον ανωτέρω ιστότοπο, πρόκειται για τέσσερα μικρά θραύσματα, με το μεγαλύτερο διαστάσεων 10.2 X 9.2 εκ. Εκ της εκτιμήσεως, που μπορεί να γίνει με επιφύλαξη από τη φωτογραφική λήψη, τα τρία εξ αυτών πρέπει να είναι από πεντελικό μάρμαρο και το ένα από λευκό μάρμαρο ελαφρώς γκριζωπής απόχρωσης. Το μικρότερο εξ αυτών φαίνεται να συνιστά θραύσμα από τον πυρήνα κάποιου αρχαίου μέλους, χωρίς κάποιο ίχνος κατεργασίας και συνεπώς μη δυνάμενο να χαρακτηριστεί. Το δεύτερο μικρότερο εξ αυτών (με μάρμαρο γκριζωπής απόχρωσης), το οποίο μάλιστα φέρει ετικέτα με χαρακτηρισμό ως πεντελικό μάρμαρο και ως προερχόμενο από τη βάση του χαμένου αγάλματος της Αθηνάς Προμάχου (με λανθασμένη χρονολόγηση, δηλ. 320-300 π.Χ. αντί 460-450 π.Χ.), σώζει μόνο κατά τη μία πλευρά λειασμένη επιφάνεια, πιθανόν από κάποιο κυμάτιο. Το τρίτο θραύσμα, πιθανόν από κυματοφόρο απόληξη κάποιου αρχιτεκτονικού μέλους ή βάσης σώζει τμήμα κυματίων κατά την όψη, ενώ το τέταρτο μεγαλύτερο αποκρουσμένο κατά την οπίσθια πλευρά σώζει διαμόρφωση ανάγλυφων νευρώσεων και πιθανόν προέρχεται από αρχιτεκτονικό μέλος.

2. Κατόπιν ελέγχου των αρχείων των αναφερομένων στις ετικέτες αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές μελέτες, ειδικότερα για τη βάση του χαμένου αγάλματος της Αθηνάς Προμάχου, το αναφερόμενο ως προερχόμενο από τη συγκεκριμένη βάση θραύσμα δεν μπορεί να ταυτιστεί ή να αποδοθεί στα γνωστά σωζόμενα μέλη αυτής. Επίσης κατόπιν ελέγχου των αρχείων και λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων θραυσμάτων δεν διαπιστώθηκε ότι αυτά προέρχονται από συγκεκριμένα γνωστά μνημεία της Αρχαίας Αγοράς ή ταυτίζονται με απολεσθέντα αρχαία. Βάσει του είδους του μαρμάρου και των ποιοτικών χαρακτηριστικών δεν θα μπορούσε να αποκλειστεί ότι αυτά είναι δυνατόν να έχουν προέλθει και από άλλους αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας ή της ευρύτερης Αττικής. Μάλιστα η ατεκμηρίωτη απόδοση ενός μικρού σχεδόν δυσδιάγνωστου θραύσματος στη βάση ενός κορυφαίου μνημείου της Ακρόπολης, δηλαδή του αγάλματος της Αθηνάς Προμάχου, αφήνει να διαφανεί η επιδίωξη του ιδιώτη συλλέκτη αύξησης της προσφερόμενης τιμής πώλησης αυτών.
3. Επιπροσθέτως, το Τμήμα Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών μετά από έλεγχο των τηρούμενων σε αυτό αρχείων κλαπέντων/υπεξαιρεθέντων και απολεσθέντων πολιτιστικών αγαθών δεν εντόπισε τα εν λόγω θραύσματα.

Κατόπιν τούτων, και εφόσον δεν δύναται να τεκμηριωθεί ούτε η προέλευση των μαρμάρινων θραυσμάτων από τους συγκεκριμένους χώρους και μνημεία ούτε η παράνομη διακίνησή τους, δεν είναι δυνατό να διεκδικηθούν με αξιώσεις από το ελληνικό δημόσιο.

Σχετικά με το δεύτερο ερώτημα του Βουλευτή, σας γνωρίζουμε ότι στο Υπουργείο Πολιτισμού λειτουργεί η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, με αρμοδιότητα την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και την καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας, με την αναζήτηση, την τεκμηρίωση της προέλευσης και διακίνησης και τη διεκδίκηση κινητών μνημείων, που έχουν παρανόμως διακινηθεί στο εσωτερικό ή το εξωτερικό (ΠΔ 4/2018 [ΦΕΚ 7/Α/22.01.2018] άρθρο 21, παρ. 3ii).

Στις αρμοδιότητες της ανωτέρω Διεύθυνσης είναι και η παρακολούθηση της διεθνούς αγοράς κινητών μνημείων, είτε μέσω διαδικτύου, έντυπων καταλόγων αγοραπωλησιών, δημοπρασιών, εκθέσεων, είτε με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Το ΥΠΠΟΑ, διά της ανωτέρω υπηρεσίας, παρακολουθεί με συνέπεια και σε τακτική βάση όλες τις δημοπρασίες αρχαιοτήτων που πραγματοποιούνται από τους μεγάλους Οίκους Δημοπρασιών του εξωτερικού, αναζητά στοιχεία για τα ελληνικής προέλευσης αρχαία αντικείμενα που προσφέρονται προς δημοπράτηση, τόσο στα αρχαία που διαθέτει όσο και ζητώντας τη συνδρομή των Μουσείων και των Εφορειών Αρχαιοτήτων κατά περίπτωση, και παρεμβαίνει όπου είναι δυνατόν, σύμφωνα με την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και το διεθνές δίκαιο της προστασίας των αρχαιοτήτων.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΙΤΠΑ
4. ΕΦΑ Πόλης Αθηνών

Ακριβές Αντίγραφο

Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΗΡ-ΕΛΕΝΗ